

Міністерство освіти і науки України
Національний університет «Чернігівська політехніка»
Навчально-науковий інститут Права і соціальних технологій
Кафедра психології і креативних індустрій

СИЛАБУС

Основи обліку і аудиту (ОК18)

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувач кафедри

Поленкова М.В.
(підпис)

« 30 » серпня 2024р.

Розробник (-и): Сизоненко О. В., доцент кафедри ПКІ, к.е.н., доцент _____
(підпис)

Силабус навчальної дисципліни обговорено на засіданні кафедри психології і креативних індустрій

Протокол від «30» серпня 2024р. № 9

Узгоджено з гарантом освітньої програми: _____ Попело О.В.
(підпис)

Тип дисципліни	Обов'язкова
Мова викладання	Українська
Рік навчання та семестр	Курс 1, семестр 2, ОПП «Менеджмент» (ОК 18) (першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 073 «Менеджмент»
Викладач (-і)	Сизоненко Олена Володимирівна, доцент кафедри ПКІ, д.е.н., доцент
Профайл викладача (-ів)	https://pci.stu.cn.ua/
Контакти викладача	Чернігів, вул. Козацька 1-а, каб. 311. Телефон: (0462) 665-115; E-mail: olena_syzonenko@stu.cn.ua

1. Анотація курсу.

Актуальність вивчення дисципліни "Основи обліку і аудиту" для спеціальності "Менеджмент" зумовлена необхідністю забезпечення майбутніх менеджерів базовими знаннями та навичками в галузі обліку та контролю. В умовах сучасного бізнес-середовища ефективне управління неможливе без розуміння основ обліку та аудиту, оскільки це дозволяє приймати обґрунтовані рішення, контролювати фінансові потоки, оцінювати рентабельність діяльності та мінімізувати ризики. Вивчення цієї дисципліни дає змогу менеджерам розвивати навички аналітичного мислення, критично оцінювати фінансову інформацію та забезпечувати прозорість і ефективність управлінських процесів.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є оволодіння методами раціональної організації та ведення бухгалтерського обліку на підприємствах на підставі національного та міжнародного законодавства; набуття навичок опрацювання і використання облікової інформації в управлінні; формування системи базових теоретичних знань та практичних навичок проведення незалежної аудиторської перевірки, одержання аудиторських доказів, формулювання і складання аудиторських висновків та виконання інших супутніх аудиту послуг

2. Мета та цілі курсу.

Мета – формування у здобувачів вищої освіти сукупності знань, вмінь та навичок щодо теорії організації та ведення бухгалтерського обліку на підприємствах; проведення незалежної аудиторської перевірки, одержання аудиторських доказів, формулювання і складання аудиторських висновків та виконання інших супутніх аудиту послуг.

Завдання курсу: формування системи знань з теорії та практики ведення бухгалтерського обліку на підприємствах та проведення аудиторської перевірки та внутрішнього аудиту, отримання студентами знань, що складають теоретико-методичну базу бухгалтерського обліку та аудиту, для її подальшого використання і поповнення при глибокому і предметному вивченні обліку, аудиту та інших, пов'язаних з ними дисциплін.

Загальні компетентності, що формуються курсом, визначені у ОПП :
ЗК 4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

Фахові компетентності, що формуються курсом, визначені у ОПП по відповідній спеціальності.

СК 1. Здатність визначати та описувати характеристики організації.

СК 2. Здатність аналізувати результати діяльності організації, зіставляти їх з факторами впливу зовнішнього та внутрішнього середовища.

3. Результати навчання.

Під час вивчення дисципліни ЗВО має досягти або вдосконалити програмні результати навчання (ПРН):

ПРН 5. Описувати зміст функціональних сфер діяльності організації.

ПРН 6. Виявляти навички пошуку, збирання та аналізу інформації, розрахунку показників для обґрунтування управлінських рішень.

ПРН 11. Демонструвати навички аналізу ситуації та здійснення комунікації у різних сферах діяльності організації.

У результаті опанування дисципліни студент буде знати: предмет і метод бухгалтерського обліку, склад і класифікацію господарських засобів підприємств і джерел їх

утворення; бухгалтерські документи і вимоги до їх оформлення; класифікацію рахунків бухгалтерського обліку за економічним змістом, призначенням і структурою; план рахунків бухгалтерського обліку господарської діяльності суб'єкта підприємницької діяльності; основи обліку активів та пасивів; основи обліку робочого часу, порядок нарахування оплати праці, податків та зборів; порядок складання і подання бухгалтерської звітності; основні поняття та принципи аудиту, нормативно-правову базу аудиторської діяльності, етапи аудиторського процесу, методи і процедури аудиту, роль та значення аудиту для управління підприємством, основні вимоги до професійної етики аудиторів — етичні стандарти, незалежність аудитора, конфіденційність інформації.

Крім того, здобувач буде вміти: оформлювати певні бухгалтерські документи; складати бухгалтерські проведення і відобразити їх в облікових регістрах на рахунках синтетичного й аналітичного обліку; вести облік робочого часу і нараховувати заробітну плату персоналу; розраховувати платежі з соціального страхування персоналу; нараховувати податки та обов'язкові платежі з діяльності суб'єктів господарювання; аналізувати та інтерпретувати фінансову звітність, оцінювати внутрішній контроль підприємства, дотримуватись етичних та професійних стандартів.

4. Пререквізити. Економічна теорія

5. Обсяг курсу.

Вид заняття	Загальна кількість годин
	денна /заочна форма навчання
Лекції	16/-
Практичні заняття	14/-
Самостійна робота	60/-
Індивідуальне завдання	
Всього кредитів – <i>вказати кількість кредитів</i>	3

Згідно з відповідними нормативними документами, заняття можуть проводитись в очному, дистанційному або змішаному форматі. В дистанційному режимі заняття проводяться за допомогою системи Microsoft Teams, Wi-Fi і інтернету.

Плани практичних занять та завдання для самостійної чи індивідуальної роботи ЗВО отримують через систему Moodle.

*Сторінка курсу в Moodle:
для денної форми навчання*

<https://eln.stu.cn.ua/course/view.php?id=6632>

6. Тематика курсу.

Тематика лекційних занять
МОДУЛЬ 1. Теорія обліку
Тема 1. Загальна характеристика бухгалтерського обліку, його предмет і метод.
Тема 2. Бухгалтерський баланс. Рахунки бухгалтерського обліку і подвійний запис.
Тема 3. Облікові реєстри, форми та організація обліку на підприємствах.
МОДУЛЬ 2. Основи обліку активів та пасивів
Тема 5. Оцінювання і калькуляція в системі бухгалтерського обліку
Тема 6. Бухгалтерський облік активів

<p>Тема 7 Бухгалтерський облік пасивів</p> <p>МОДУЛЬ 3. Основи аудиту</p> <p>Тема 8. Предмет, метод та об'єкти аудиту</p> <p>Тема 9 Організація аудиту в Україні, права і обов'язки аудиторів</p> <p>Тема 11 Внутрішній аудит: його сутність, об'єкти і методика проведення</p>
Тематика практичних занять
<p>Тема 1. Загальна характеристика бухгалтерського обліку, його предмет і метод.</p> <p>Тема 2. Бухгалтерський баланс. Рахунки бухгалтерського обліку і подвійний запис.</p> <p>Тема 6. Бухгалтерський облік активів</p> <p>Тема 7 Бухгалтерський облік пасивів</p> <p>Тема 8. Основи аудиту</p>
Тематика самостійної роботи
<p>Тема 4. Документація, інвентаризація</p> <p>Тема 10 Планування аудиту, аудиторські докази та робочі документи аудитора</p>
<p>Самостійна робота є основним засобом оволодіння навчальним матеріалом у час, вільний від обов'язкових аудиторних занять. Здобувачі вищої освіти самостійно вивчають дві теми з 1 та 3 модулів. По всім іншим темам здобувачі вищої освіти вивчають самостійно окремі питання. Основними видами самостійної роботи здобувачів вищої освіти є: вивчення лекційного матеріалу, робота з вивчення рекомендованої літератури, вивчення основних термінів та категорій курсу, підготовка до практичних занять, дискусій, робота в командах, виконання практичних завдань для самостійного опрацювання, аналіз кейсів, самостійне поглиблене вивчення тем.</p>

7. Система оцінювання та вимоги

Загальна система оцінювання курсу	<p>Оцінювання знань ЗВО здійснюється відповідно до «Положення про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти Національного університету “Чернігівська політехніка”, погодженого вченою радою НУ “Чернігівська політехніка” (протокол № 6 від 31.08.2020 р.) та введеного в дію наказом ректора НУ “Чернігівська політехніка” від 31.08.2020 р. №26.</p> <p>Навчальним планом передбачено складання заліку, здобувач вищої освіти може набрати до 80 % підсумкової оцінки за виконання всіх видів робіт, що виконуються протягом семестру і до 20 % підсумкової оцінки – на заліку.</p>
Лекційні та практичні заняття	<p>Лекційні заняття оцінюються з точки зору активності роботи під час лекцій (участь дискусій, запитання, розгляд кейсів, тощо) – до 1 б. за кожне заняття (всього до 8 б.). Практичні заняття оцінюються з точки зору активності роботи та виконання практичних завдань – активність під час практичних занять (участь дискусій, запитання, розгляд кейсів, тощо) – до 2 б. за заняття (всього до 14 б.), виконання групових та індивідуальних завдань – до 3 б. за заняття (всього до 21 б.). Всього максимум за лекційні та практичні заняття здобувач освіти може отримати 42 бали.</p>
Проміжний контроль	<p>10 балів за кожен проміжний контроль (максимум 20 б)</p>
Умови допуску до підсумкового контролю	<p>Виконання в повному обсязі індивідуальних практичних завдань і завантаження їх в систему управління навчанням Moodle. Своєчасне виконання всіх самостійних завдань, завантаження в систему Moodle. Максимум протягом семестру здобувач може отримати 63 бали. Ця</p>

	кількість балів може бути виставлена за бажання здобувача. Мінімальна кількість балів, яку необхідно набрати здобувачу для допуску до заліку, за результатами поточного і проміжного контролю, складає 30 балів. Підсумковий контроль здійснюється наприкінці семестру шляхом заліку у вигляді письмової відповіді на тестові запитання та вирішення практичних завдань. Максимальна сума балів - 38. По кожній темі готуються окремі практичні завдання (6 шт), які включають в основному контроль теоретичних знань з лекційних тем та розглянутих на практичних заняттях і самостійно.
--	---

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти

Модуль за тематичним планом дисципліни та форми контролю		Кількість балів	
1	Поточний контроль лекції (участь дискусій, запитання тощо) – до 1 б. за кожне заняття (всього до 8 б.), активність під час практичних занять (участь дискусій, запитання, розгляд кейсів, тощо) – до 2 б. за заняття (всього до 14 б.) практичні заняття (виконання групових та індивідуальних завдань – 3 б. за заняття (всього до 21 б.).	0...	42
2	Проміжний контроль (виконання 2х проміжних контрольних по 10 б за одну роботу)	0...	20
Усього поточний і проміжний контроль		0...	62
Семестровий контроль (залік)		0...	38
Разом		0...	100

Шкала оцінювання результатів навчання

Оцінка в балах	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою (диференційований залік)
		для екзамену (диференційованого заліку), курсового проєкту (роботи), практики, атестації
90 – 100	A (відмінно)	відмінно
82-89	B (дуже добре)	добре
75-81	C (добре)	
66-74	D (задовільно)	задовільно
60-65	E (достатньо)	
0-59	FX (незадовільно)	незадовільно з можливістю повторного складання

8. Політики курсу

Загальна політика курсу «Основи обліку і аудиту»

Відвідування навчальних занять у відповідності до затвердженого розкладу є обов'язковим для здобувачів вищої освіти. У випадку пропуску занять здобувач повинен відпрацювати пропущене заняття відповідно до розкладу відпрацювань, затвердженому на кафедрі за наявності відповідного розпорядження деканату. Консультації відбуваються в

аудиторіях університету/онлайн у відповідності до затвердженого розкладу або ж особистих чи групових консультацій (через вбудований форум) на сторінці курсу в системі дистанційного навчання НУ «Чернігівська політехніка».

Вільне відвідування занять передбачає можливість вільного відвідування здобувачем вищої освіти лекційних занять та самостійного опрацювання навчального матеріалу. Відвідування інших видів навчальних занять: практичних або семінарських занять (крім консультацій), є обов'язковим, якщо самостійне їх виконання є неможливим. Надання дозволу на вільне відвідування занять регламентується «Порядком надання дозволу на вільне відвідування занять здобувачам вищої освіти НУ «Чернігівська політехніка» <http://surl.li/cxzpy>.

Під час проведення контрольних заходів здобувачам вищої освіти не дозволяється користуватися засобами зв'язку, пристроями зчитування, обробки, збереження та відтворення інформації (мобільними телефонами, планшетами, ноутбуками і т.п.) друкованими або рукописними матеріалами, іншими засобами, предметами, приладами, що не передбачені процедурою оцінювання знань.

Семестровий контроль у вигляді заліку проводиться під час сесії. Залік, який складається з 6 практичних завдань (від 6 до 8 балів за завдання, є обов'язковим елементом семестрового контролю знань для ЗВО, які претендують на оцінку «добре» або «відмінно».

Якщо відповідь повна і зміст відповіді здобувача повністю відповідає сутності поставленого запитання, можна отримати до 38 балів.

Оцінка за результатами вивчення дисципліни формується шляхом додавання підсумкових результатів поточного та проміжного контролів до балів за заліковими завданнями. Якщо здобувач виконав всі види робіт протягом семестру та набрав 60-63% підсумкової оцінки (тобто «задовільно»), то він, за бажанням, може залишити набрану кількість балів як підсумкову оцінку і не виконувати залікові завдання. Повторне складання заліку з метою підвищення позитивної оцінки не дозволяється.

Здобувачам вищої освіти, які під час семестрового контролю одержали незадовільні оцінки (в тому числі й урахувавши неявку на залік без поважних причин) з дисциплін, сумарний обсяг яких не перевищує 20 балів, дозволяється ліквідувати академічну заборгованість. На ліквідацію академічної заборгованості виноситься весь обсяг теоретичного матеріалу. Академічна заборгованість повинна бути ліквідована до атестації здобувача вищої освіти, а у випадку коли заборгованість виникла з дисципліни, знання, уміння та навички з якої, відповідно до структурно-логічної схеми підготовки фахівця, потрібні для вивчення навчальних дисциплін наступного семестру, то така заборгованість повинна бути ліквідована до початку нового семестру. («Положенням про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів НУ «Чернігівська політехніка»» <http://surl.li/afvkw>).

Політика академічної доброчесності

Політика дотримання академічної доброчесності ґрунтується на «Кодексі академічної доброчесності НУ «Чернігівська політехніка» <http://surl.li/dqptz>).

Дотримання академічної доброчесності здобувачами вищої освіти передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю; посилання на джерела інформації в разі використання, тверджень, відомостей. Списування під час тесту, екзамену, оформленні звіту з розрахункової роботи заборонені. За порушення академічної доброчесності здобувачі вищої освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності як повторне проходження оцінювання результатів їх навчальної діяльності.

Політика дедлайнів

Здобувач зобов'язаний дотримуватись крайніх термінів (дата для аудиторних видів робіт або час в системі дистанційного навчання), до яких має бути виконано певне завдання. Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються меншою кількістю можливих балів.

За наявності поважних причин (відповідно до інформації, яку надано деканатом) здобувач має право на складання індивідуального графіку вивчення окремих тем дисципліни.

Політика щодо оскарження результатів оцінювання

Згідно «Положенням про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів НУ «Чернігівська політехніка»» результати оцінювання знань під час семестрового контролю, оцінювання практик та атестації, а також при визнанні результатів навчання в неформальній та/або інформальній освіті можуть бути оскаржені здобувачами вищої освіти (<http://surl.li/afvkw>).

Апеляція щодо процедури проведення та об'єктивності оцінювання подається особисто здобувачем вищої освіти через загальний відділ Університету на ім'я ректора Університету не пізніше наступного робочого дня після оголошення оцінки. Розгляд апеляційних заяв здійснюється апеляційною комісією в триденний термін від дати надходження апеляційної заяви. На засіданні апеляційної комісії може бути присутній науково-педагогічний працівник, який приймав екзамен (залік), голова (член) предметної комісії з визнання результатів навчання в неформальній та/або інформальній освіті або голова екзаменаційної комісії (у разі апеляції на результати оцінювання атестації). Він має право давати обґрунтовані пояснення здобувачу вищої освіти та членам апеляційної комісії щодо відповідності виставлених балів затвердженим критеріям оцінювання.

Політика неформальної та/або інформальної освіти

У відповідності до положення «Порядок визначення академічної різниці та перезарахування навчальних дисциплін у НУ «Чернігівська політехніка» <http://surl.li/dkfw> для визнання результатів навчання у неформальній та/або інформальній освіті розпорядженням директора навчально-наукового інституту (декана факультету) створюється предметна комісія.

Предметна комісія приймає рішення про зарахування здобувачу даного освітнього компонента освітньої програми, якщо за підсумками визнання результатів неформального та/або інформального навчання визнаються усі результати навчання, передбачені цим освітнім компонентом. У такому випадку здобувачу зараховується відповідна освітньому компоненту кількість кредитів ЄКТС. Оцінка за таким освітнім компонентом визначається за підсумками вимірювання визнаних результатів навчання. У випадку, якщо за підсумками визнання результатів неформального та/або інформального навчання визнається тільки частина результатів навчання, передбачених даним освітнім компонентом, здобувачу зараховуються окремі види навчальної роботи за таким освітнім компонентом.

Правила перезарахування кредитів

Кредити, отримані в інших закладах вищої освіти за даною спеціальністю з освітніх компонент, спрямованих на отримання відповідних компетенцій можуть бути перезараховані викладачем у відповідності до «Порядку визначення академічної різниці та перезарахування навчальних дисциплін у НУ «Чернігівська політехніка» <http://surl.li/dkfw> шляхом співставлення отриманих програмних результатів навчання та компетентностей.

Політика користування мобільними телефонами / планшетами / ноутбуками

Користуватися мобільними телефонами, планшетами, ноутбуками під час проведення навчальних занять здобувачам вищої освіти дозволяється лише за погодженням викладача.

Прохання до здобувачів протягом занять тримати мобільні телефони переведеними у беззвучний режим, оскільки дзвінки, переписки та спілкування у соціальних мережах відволікають від проведення занять як викладача, так й інших здобувачів. Ноутбуки, планшети та мобільні телефони не можуть використовуватися під час проведення поточного, проміжного та семестрового контролю (за виключенням проходження тестового контролю в системі Moodle).

Політика заохочень

До системи оцінювання можуть включатися також заохочувальні додаткові бали – до 10 балів, за окремі види самостійної роботи здобувачів (участь у наукових конференціях та наукових конкурсах, публікація тез доповіді чи наукової статті тощо).

Політика використання технологій штучного інтелекту

Політика використання інструментів штучного інтелекту (ChatGPT, GPT, DALL-E тощо) оголошується викладачем на початку курсу. Будь-яке використання штучного

інтелекту не повинно порушувати політику університету щодо академічної доброчесності. Навчальні роботи мають бути оригінальними - результатом власної інтелектуальної творчої діяльності автора та відображати творчі рішення, прийняті автором під час створення твору. Учасники освітнього процесу, які використовують технології ШІ у своїй освітній та науковій діяльності, несуть відповідальність за точність, цілісність і оригінальність своїх наукових, навчальних робіт, за будь-який неточний, упереджений, образливий, неетичний контент, незалежно від того, чи створений він автором роботи, чи ШІ. Заборонено використовувати технології ШІ під час екзамену. Несанкціоноване використання інструментів штучного інтелекту є порушенням академічної доброчесності. (Кодекс академічної доброчесності Національного університету «Чернігівська політехніка» (нова редакція) <http://surl.li/dqptz>).

9. Рекомендована література

1. Аудит : навчальний посібник / О. С. Дубинська. – Краматорськ : ДДМА, 2021. – 187 с. ISBN 978-966-379-975-9.
2. Бухгалтерський фінансовий та податковий облік. Навчальний посібник [Шара Є. та ін.]. Київ: ЦУЛ. 2019. 424 с.
3. Верига Ю.А. Бухгалтерський облік : навч. посібник. Київ: ЦУЛ. 2019. 520 с.
4. Голов С. Ф. Бухгалтерський облік в Україні : аналіз стану та перспективи розвитку: монографія. Міжнародний ін-т менеджменту. Київ : Цент учбової літ. 2017. 522 с.
5. Закон України від 21.12.2017 № 2258-VIII «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність» затверджений постановою Верховної Ради України, із змінами [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2258-19#Text>
6. Закон України від 16.07.1999 № 996-XIV «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні», затверджений постановою Верховної Ради України, із змінами [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text>
7. Національні положення (стандарти) бухгалтерського обліку 1-34, затверджені наказом Міністерства фінансів України, із змінами [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://mof.gov.ua/uk/nacionalni-polozhennja>
8. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0893-99#Text>
9. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, затверджений Міністерством фінансів України від 30.11.1999 № 291, із змінами [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1557-11#Text>